

Tabela 8. Oczekiwania społeczeństwa wobec nauczycieli, w opinii studentów (N=216)

Kategorie odpowiedzi	Liczba opinii	Wartość %
A. Pozytywne cechy osobowe	123	56,9
B. Indywidualne podejście do ucznia, dobre relacje z nim	71	32,9
C. Umiejętność przekazywania wiedzy	70	32,4
D. Przygotowanie zawodowe, podnoszenie kwalifikacji	58	26,9
E. Większe zaangażowanie w pracę z dziećmi	38	17,6
F. Kultura, etyka zachowania	35	16,2
G. Wsparcie dla rodziców	27	12,5
H. Powołanie, zamiłowanie, pasja	23	10,6
I. Przygotowanie uczniów do życia	22	10,2
J. Inne	4	1,9
Brak odpowiedzi	8	3,7

Respondenci mieli możliwość wyboru większej liczby odpowiedzi, dlatego dane nie bilansują się

Podczas analizy powyższych wyników, podzieliłam społeczne oczekiwania wobec zawodu nauczyciela na 3 grupy: oczekiwania w zakresie kompetencji interpersonalnych, oczekiwania poznawcze oraz wychowawcze.

Priorytet wiodą kategorie oczekiwań w zakresie kompetencji interpersonalnych, mocno związanych z powinnościami i zasadami moralnymi. W tej grupie, najważniejszą opcję stanowią pozytywne cechy osobowe nauczyciela, na które wskazało niemal 57% badanych. Wśród nich czołowe miejsce zajęła sprawiedliwość (za którą optuje ponad połowa badanej grupy), opowiadając się szczególnie za sprawiedliwym ocenianiem, ale także dość wysoko uplasowały się takie cechy jak empatia (niemal 27%) i cierpliwość (18%). Do powyższej grupy można zaliczyć także indywidualne podejście do ucznia i dobre relacje z nim, na co wskazało niemal 33% badanych. Według badań CBOS są to cechy, które wzmacniają pozycję społeczną nauczyciela i dzięki nim jest on wyżej ceniony przez uczniów i rodziców¹⁶. Niższy wynik w tej grupie, choć nie marginalny, bo zaznaczony przez ponad 10 % badanych, zajęła kategoria powołanie, zamiłowanie, bez których nie ma „prawdziwego” nauczycielstwa. Do istoty i ważności powołania nawiązywał J. W. Dawid pisząc, że w żadnym zawodzie człowiek nie ma tak wielkiego znaczenia jak w zawodzie nauczycielskim, a jego zdaniem istotą nauczycielskiego powołania jest miłość dusz ludzkich, kiedy człowiek wychodzi poza siebie, troszczy się bezinteresownie, czyni coś dla drugiego¹⁷.

W zakresie oczekiwań poznawczych dominują przede wszystkim kompetencje merytoryczne, a więc umiejętność przekazywania wiedzy, która jest ważna dla

¹⁶ CBOS, op. cit.

¹⁷ J. W. Dawid, *O duszy nauczycielstwa*, KUL, Lublin 2002, s.36, s. 40.

ponac
wyks:
opinii
sze m
dotyc.
rola s
nym
w kie:
postav
doweg
alnych
I
cztery
nia w
o fakc
nauczy
goria
sponde
gologicz
rych o
gólnie
W:
społec:
Sy
na
ku
(ko
Jak
życ
sto
Ta
chowaw
Poj:
profesji
wiła m
(2 osob
zarówn

¹⁸ Por:
H. Kwia
M. Rew
R. Brzez
Dzień, 21